

**«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ
НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»**

Сот медицина курсы бар патологиялық
анатомия кафедрасы

Резидентура бойынша силлабус

Редакциясы: 1

10 беттің 1 беті

БЕКІТІЛДІ

Қабылдау комиссиясының төрағасы

Шоранов М.Е.

« 19 » 06

2025ж.

**«Сот-медициналық сараптама» 7R01134 мамандығы бойынша
резидентураға қабылдауға арналған
қабылдау емтиханын өткізу бағдарламасы**

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
Сот медицина курсы бар патологиялық анатомия кафедрасы	Резидентура бойынша сессия	Редакциясы: 1	
		10 беттің 2 беті	

Бағдарлама келесі нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес жасалған:

1. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы №600 бұйрығы «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы»

2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 15 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-270/2020 бұйрығы «Мемлекеттік тапсырысты орналастыру, оқуға қабылдау және резидентурада медицина кадрларын даярлау қағидаларын бекіту туралы»

Бағдарламаны әзірлеген: Тулепбергенова Г.М., Шевченко Г.С.

Бағдарлама Патологиялық анатомия кафедрасы сот медицина курсымен отырысында (27.03.2025 хаттама № 8) талқыланды және бекітілді.

Кафедра меңгерушісі

Балапанова А.Х.

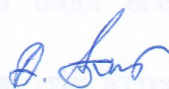
Бағдарлама дипломнан кейінгі білім беру факультетінің ББК отырысында талқыланып, бекітілді (15 .04.2025 жылғы № 4 хаттама)

Төрайым

Енсегенова З.Ж.

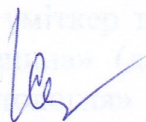
Дипломнан кейінгі білім беру
факультетінің деканы

Баймаханов А.Н.

Бағдарлама академиялық комитет отырысында талқыланып, бекітілді
(29.04.2025 жылғы №8 хаттама)

Төрайым

Калматаева Ж.А.

2025–2026 оқу жылына арналған 7R01134 «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша резидентураға қабылдау емтиханының бағдарламасы

Оқу ұзақтығы – 2 жыл

Мақсаты:

Бағдарламаның мақсаты – қоғамның сот-медициналық сараптама саласындағы қажеттіліктерін қанағаттандыра алатын, ғылым мен практикада инновациялық технологияларды қолдануға және дамытуға қабілетті, ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың жетістіктерін меңгерген, халық денсаулығын нығайтуға үлес қосатын бәсекеге қабілетті мамандарды даярлау үшін үміткерлердің дайындық деңгейін анықтап, іріктеу болып табылады.

Қабылдау емтиханын өткізу тәртібі:

Резидентураға қабылдау конкурс негізінде аралас қабылдау емтиханының нәтижелері бойынша жүзеге асырылады және келесі компоненттерді қамтиды:

1. 35% – GPA орташа баллы, оның құрамына кіреді:

Бакалавриат кезеңіндегі GPA – 25 %; Интернатура кезеңіндегі GPA – 10 % немесе бүкіл 7 жылдық оқу кезеңі бойынша жалпы GPA.

Дипломға қосымшада GPA көрсетілмеген жағдайда, үміткер GPA-ны есептеп, оқыған оқу орнының мөрі мен қолы қойылған ресми құжатты ұсынуы тиіс.

Алдыңғы жылдардағы түлектер үшін GPA болмаған жағдайда, қосымшадағы бағалар негізінде орташа балл есептеліп, 4 балдық жүйеге ауыстырылады.

2. 40% – 7-курс қорытынды мемлекеттік аттестаттаудың (ҚМА) бірінші кезеңі бойынша баға (Ұлттық тәуелсіз бағалау орталығы (ҰТБО) жүргізетін тәуелсіз тестілеу нәтижесі).

Басқа жоғары оқу орнын аяқтаған үміткерлер бірінші кезеңдегі тәуелсіз тестілеу бағасын оқу орны басшысының қолы мен мөрімен растап ұсынады.

Егер интернатураны аяқтаған жылы үміткер тәуелсіз тестілеуден өтпеген болса, онда ол ҰТБО-да «Жалпы медицина» (дайындық бағыты – жалпы практика дәрігері/ЖПД) немесе «Стоматология» мамандығы бойынша тест тапсырады.

3. 25% – Moodle платформасындағы жазбаша емтихан нәтижесі

Сұрақтар резидентураның тиісті мамандығына сәйкес бакалавриат пен интернатура бағдарламасын қамтиды.

Жазбаша емтихан бейнебақылау жүйесімен жабдықталған Тестілеу орталығында өткізіледі.

Емтихан комиссиясы үміткерлердің шифрланған жұмыстарын тексеріп, бағалайды.

Минималды шекті (өту) балл – 100 мүмкін ұпайдың ішінен - 75 балл.

Емтиханның ұзақтығы – 100 минут.

Емтихан таңдаған мамандық бойынша екі жан-жақты сұрақтан тұрады.

Сұрақтар келесі аспектілерді қамтиды:

- Өлім туралы ілім. Терминалдық жағдайлар. Танатогенез ұғымы.
- Клиникалық және биологиялық өлім белгілері.
- Өлім фактісін анықтау: белгілері мен анықтау әдістері.
- Ерте және кеш мәйіттік өзгерістердің сипаттамасы мен маңызы.
- Электр тогының қасиеттері, жанасу жағдайлары және ағзаның ерекшеліктері.
- Электр тогының ағзаға әсер ету механизмдері.
- Жоғары және төмен температураның ағзаға әсері.
- Күйіктердің жіктелуі. Күйік ауруы.
- Радиациялық зақымданулар және олардың ауырлығын анықтайтын факторлар.
- Гипоксия және механикалық асфиксия ұғымы. Механикалық асфиксия түрлері.
- Жарақаттану және оның түрлері.
- Механикалық жарақаттар және олардың морфологиялық сипаттамасы.
- Өмір сүрген кездегі және өлгеннен кейінгі жарақаттарды ажыратудың теориялық негіздері. Жарақаттың асқынулары.
- У мен ағза арасындағы әрекеттесу. Токсикодинамика және токсикокинетика ұғымдары.
- Жаңа туған нәрестенің белгілері. Тірі туылғандығының, жетіліп туылғандығының (жетілгендік) және өмірге қабілеттілігінің критерийлері.
- Кенеттен болған өлім: анықтамасы, себептері және әртүрлі жас топтарында оның пайда болуына әсер ететін жағдайлар.

Емтихан материалдарында талапкерлердің аты-жөні көрсетілмейді, олардың орнына тестілеу орталығы қызметкерлері тағайындаған шифрлар пайдаланылады.

Емтихан сұрақтары кездейсоқ түрде (рандомды) таңдалады – бір сұрақ жалпы бөлімнен, бір сұрақ арнайы бөлімнен.

Бағалау 100 балдық жүйе бойынша әр сұрақ үшін жеке бағалау парағы арқылы жүргізіледі.

Емтихан екі емтихан алушы тарапынан бағаланады; қорытынды ведомостьке әрбір емтихан алушының бағасы бойынша есептелген орташа балл енгізіледі.

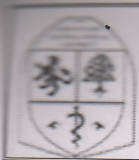

7R01134 – «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қабылдау емтиханының сұрақтары (50 сұрақ)

Пән бойынша берілген сұрақтарға сәйкес келесі тармақтар ашылып, олардың әрқайсысының ерекшелігі толық сипатталуы қажет:

- Ұғымның анықтамасы, сот-медициналық сараптама жүйесіндегі орны.
- Этиологиясы мен патогенезі (егер биологиялық немесе патологиялық үдерістер болса).
- Жіктелуі (медициналық және құқықтық, қажет болған жағдайда).
- Морфологиялық белгілері: макро- және микроскопиялық сипаттамалары.
- Диагностика және зертханалық дәлелдеу әдістері, соның ішінде химиялық, токсикологиялық, гистологиялық және басқа зертханалық зерттеу түрлері.
- Клиникалық көріністері мен патологоанатомиялық бейнесі (егер патологиялық үдерістер туралы сөз болса).
- Дифференциалды диагностика, әсіресе өмір сүру кезінде және қайтыс болғаннан кейін пайда болған өзгерістерді ажырату тұрғысынан.
- Дәрігерлік интерпретация: белгілердің қорытынды жасау үшін маңызы, денсаулыққа келтірілген зиян мен өлім себептерін саралау.
- Алдын алу және құқықтық маңызы, нормативтік-құқықтық актілермен байланысы және сарапшының қылмыстық/азаматтық іс жүргізудегі рөлі.

1. Өлім ұғымы. Өлім процесі. Танатогенез ұғымы. Терминалдық күйлер.
2. Клиникалық өлім: белгілері, жүрек-өкпе реанимациясын (ЖӨР) жүргізуге көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер, ЖӨР әдістері.
3. Биологиялық өлім: белгілері, анықтау және өлім фактісін растау.
4. Ерте мәйіттік өзгерістер: сипаттамасы, маңызы, көріну дәрежесіне байланысты өлім мерзімін шамамен анықтау.
5. Мәйіттік дақтар: пайда болу механизмі, пайда болу уақыты, қарқындылығы, түсі мен орналасуының маңызы.
6. Мәйіттік қатаю: пайда болу теориялары, өлімнен кейінгі пайда болу уақыты, түрлері, даму және жоғалу реттілігі, маңызы.
7. Мәйіттің кебуі: даму себептері, ерте байқалатын белгілер, маңызы.
8. Мәйіттің салқындауы: жылдамдықтың экзо- және эндогендік факторларға тәуелділігі, мәйіттегі термометрия ерекшеліктері, танатологиядағы маңызы.
9. Кейінгі мәйіттік өзгерістер: сипаттамасы, маңызы, өлім мерзімін анықтау мүмкіндіктері.
10. Шіру: даму себептері, алғашқы көріну орындары, жұмсақ тіндердің түсінің өзгеруі, үдеріс жылдамдығына әсер ететін факторлар, маңызы.
11. Кейінгі мәйіттік өзгерістердің консервирлеуші түрлері: мумиялану, май балауызы, шымтезекпен илену – даму негізі, шарттары, үдеріс жылдамдығы, маңызы.
12. Зақымдану ұғымы. Зақымданулардың жарақаттаушы факторға, сипатына

- және ауырлық дәрежесіне қарай жіктелуі.
13. Жарақаттану және оның түрлері. Түрлі жарақаттану түрлерінің алдын алу.
 14. Экстремалды жағдайлар: шок, коллапс, кома ұғымдары.
 15. Қан топтары. Қанның топтық және басқа да қасиеттерінің тұқым қуалауы.
 16. Қанның ақуыздары, тыныс алу қызметі, гемоглобиннің туындылары. Шіру, аутолиз және бұлшықет жиырылуы үдерістеріне әсер ететін ферменттік жүйелер.
 17. Электр тогының, атмосфералық қысымның өзгеруінің және радиацияның адам ағзасына әсері. Электр жарақатының морфологиясы.
 18. Төмен температураның әсері: жергілікті және жалпы. Үсікке шалдығудың жіктелуі.
 19. Гипоксия: анықтамасы, түрлері, даму себептері, ағзаға әсері. Механикалық асфиксия: ұғымы, түрлері, сипаттамасы.
 20. У: ұғымы, қасиеттері. Токсикодинамика және токсикокинетика ұғымдары.
 21. Уланулардың шығу тегі бойынша жіктелуі. Азық-түлікпен улану. Уланудың алдын алу.
 22. Жедел жүрек-қантамыр, бүйрек және бауыр жеткіліксіздігі: даму себептері, клиникасы, салдарлары.
 23. Жұмсақ тіндердің ауыр заттармен зақымдануы: морфологиясы, көлемі, пішіні, жарақаттаушы құралдың әсер ету механизмі.
 24. Терінің сыдырылуы және қанталау: пайда болу механизмі мен мерзімі, морфологиялық сипаттамасы, тіршілік кезінде болғандығын дәлелдейтін белгілер.
 25. Жарақаттар: шаншылған, шаншылып-кесілген, кесілген, шабылған жаралар – пайда болу механизмі, морфологиясы, мүмкін салдарлары.
 26. Бас сүйек сүйектерінің сынуы: морфологиясы, жарақат механизмі, құралдың пішіні мен әсер ету аймағына байланысты ерекшеліктері.
 27. Бас-ми жарақаты: түрлері, формалары, соғылу дәрежелері, басішілік гематомалардың түрлері.
 28. Жедел қан жоғалту: даму жағдайлары, макро- және микроскопиялық белгілері. Гиповолемиялық шок.
 29. Жарақаттық шок: себептері, ағзадағы бұзылыстардың орналасуы, фазалары, морфологиясы, ДВС-синдром белгілері.
 30. Өмір сүрген кездегі және өлгеннен кейінгі жарақаттарды ажырату: макро- және микроскопиялық белгілері.
 31. Механикалық жарақат кезіндегі өлім себептері. Тромбоэмболия, май эмболиясы, ауа эмболиясы: анықтамасы, даму себептері мен шарттары, болжамы.
 32. Қаңқа сүйектерінің жарақаттары: морфологиясы және жарақат механизміне байланысты жіктелуі.
 33. Биіктіктен құлау нәтижесінде болатын жарақаттар: құлау түрлері, диагностикалық белгілер, түсу жағдайларына байланысты жарақат кешендері.
 34. Омыртқа сынуы: жарақат механизмі, морфологиясы, салдарлары.

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Сот медицина курсы бар патологиялық анатомия кафедрасы	Резидентура бойынша сессия	Редакциясы: 1
			10 беттің 7 беті

35. Жамбас сүйектерінің сынуы: жарақаттаушы фактор түрі, зақымдану аймағы.
36. Қабырға сынуы: жарақат механизмі, сыну түрлері, орналасуы, тері, плевра және өкпе зақымдануларымен байланысы.
37. Түтікті сүйектердің сынуы: морфологиясы, жарақаттаушы күштің әсер ету нүктесіне тәуелділігі, тікелей және конструкциялық сынулар.
38. Радиациялық жарақат: иондаушы сәулелену түрлері, әсер ету механизмі, радиациялық зақымданудың ауырлығын анықтайтын факторлар.
39. Сәулелік ауру: түрлері, патогенезі, симптоматикасы мен морфологиясы, дозаға тәуелділік, сот-медицинадағы маңызы.
40. Баротравмалар: қан мен тіндердегі патогенезі, себептері, даму механизмдері, тәуекелге ұшырайтын мамандықтар, клиникалық көріністері, сараптамалық маңызы.
41. Төмен қысымның әсері: таулы/биіктік ауруының патогенезі, физиологиялық бұзылыстар, кәсіби қауіп-қатерлер, клиникалық көріністері, сараптамадағы маңызы.
42. Жоғары температураның әсері: жергілікті және жалпы. Күйіктер (жіктелуі, сипаттамасы, диагностика және емдеу әдістері, болжам).
43. Күйік ауруы: клиникалық сатылары, симптоматикасы, зертханалық әдістері, болжам.
44. Кенеттен болған өлім: жіктелуі, себептері, морфогенезі, салдары, патологиядағы маңызы, балалардағы ерекшеліктері.
45. Ишемиялық жүрек ауруы: анықтамасы, жіктелуі, себептері, морфогенезі, салдары, патологиядағы маңызы.
46. Кардиомиопатиялар: анықтамасы, жіктелуі, себептері, морфогенезі, маңызы.
47. Этанолмен жедел улану: өлімге әкелетін доза, интоксикация сатылары, сіңірілу және бөліну кезеңдері.
48. Алкоголь суррогаттарымен улану: диагностика, клиникалық және зертханалық белгілер.
49. Жаңа туған нәрестенің белгілері. Тірі туылғандығының, жетіліп туылғандығының және өмірге қабілеттілігінің критерийлері.
50. Суправиталдық реакциялар: тіндерге сыртқы тітіркендіргіштердің (электрлік, механикалық, медикаментоздық) әсері, олардың маңызы және сараптамалық бағасы.

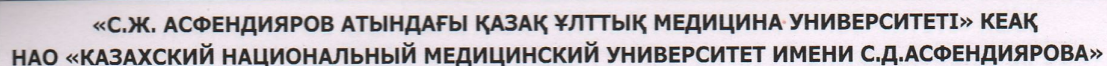
	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
Сот медицина курсы бар патологиялық анатомия кафедрасы	Резидентура бойынша силлабус	Редакциясы: 1 10 беттің 8 беті	

Қосымша 1

Резидентураға түсу үшін жазбаша емтиханның бағалау парағы

Мамандығы	7R01134 – «Сот-медициналық сараптама»»		
Үміткердің шифры		Бағалау күні	
Сұрақ (нозологияның атауы)			

Бағаланатын критерийлер	Максималь балл	Жауап толық және нақты	Жауап дұрыс, бірақ нақтылауды қажет етеді	Жауапта дәлсіздіктер бар және тақырыпты толық емес түсінгенін көрсетеді	Жауап үлкен қателіктер мен және сұрақтың негізін түсінбеуімен	Жауап берілген сұраққа сәйкес келмейді
Бағаланатын критерийлер	Максималь балл	9-10 б	7-8 б	5-6 б	3-4 б	0-2 б
Термин немесе құбылыс дұрыс анықталған, оның сот-медициналық тәжірибедегі маңызы көрсетілген.	10					
Этиологиялық факторлар мен патогенез механизмдері (қажет болған жағдайда), соның ішінде терминалдық жағдайлар мен танатогенез сипатталған.	10					
Сот-медициналық контексте қолданылатын өзекті жіктелер келтірілген (мысалы, жарақаттар, күйіктер, уланулар, өлім түрлері және т.б. жіктелері).	10					
Зерттеліп отырған үдеріс немесе жарақатқа тән морфологиялық белгілер (макро- және микроскопиялық) талданған.	10					
Зертханалық және аспаптық диагностика әдістері, қолданылатын тәсілдер мен күтілетін нәтижелер тізімі берілген.	10					
Өмір сүру кезіндегі және өлімнен кейінгі өзгерістерді ескере отырып, негізделген қорытындылармен дифференциалды диагностика жүргізілген.	10					
Егер сұрақ патологиямен, жарақаттармен немесе уланулармен байланысты болса, клиникалық-анатомиялық көріністер мен өзгерістердің динамикасы сипатталған.	20 (түзету k=2)					
Дәрігерлік қорытынды берілген, белгі жиынтығы негізінде денсаулыққа келтірілген зиянның немесе өлімнің себебінің дәрежесі анықталған.	10					

Резидентура бойынша силлабус

Редакциясы: 1

10 беттің 9 беті

Максимальды балл	100					
Қорытынды балл						
Емтихан алушының аты-жөні				ҚОЛЫ		

Қосымша 2

Жазбаша емтиханның мәлімдемесі

[illegible]

«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ
НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»

Сот медицина курсы бар патологиялық
анатомия кафедрасы

Резидентура бойынша силлабус

Редакциясы: 1

10 беттің 10 беті

Қосымша 3

Түсу емтиханның мәлімдемесі

№	Үміткердің аты-жөні	GPA (5 жыл)	GPA (2 жыл)	ҚА (балл) нәтижесі	Жазбаша емтихан (балл)	Жалпы балл	Қорытынды баға
1							
2							

Емтихан комиссиясының төрағасы:

_____ (қолы) _____ (Қолтаңбаның толық жазылуы)

Комиссия мүшелері: _____ (қолы) _____ (Қолтаңбаның толық жазылуы)

_____ (қолы) _____ (Қолтаңбаның толық жазылуы)

_____ (қолы) _____ (Қолтаңбаның толық жазылуы)

Күні « _____ » _____ 20__ ж.